

# Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 39.

Vydána dne 23. dubna 1921.

**Obsah: (161.—165.) 161.** Zákon, kterým se mění některá ustanovení zákonů o soudní příslušnosti a soudním řízení v občanských věcech a o projednání pozůstalostí. — **162.** Nařízení, jímž se doplňují, případně mění některá ustanovení nařízení vlády ze dne 7. května 1920, č. 355 Sb. z. a n., o prozatímní úpravě poměrů průmyslu lihovarského a hospodaření lihem. — **163.** Nařízení k provedení zákona ze dne 3. března 1921, čís. 102 Sb. z. a n., jímž se poskytují daňové výhody pro stavbu budov obytných a budov pro provoz polníků, jakož i pro obnovu starých a pořízení nových strojů. — **164.** Vyhláška o změně koncesní listiny pro místní dráhu Nemotice—Koryčany ze dne 21. dubna 1906, č. 83 ř. z., z důvodů zavedení osobní dopravy. — **165.** Nařízení, jímž se provádí čtvrtá hlava zákona ze dne 11. března 1921, čís. 100 Sb. z. a n., o stavebním ruchu.

## 161.

### Zákon ze dne 1. dubna 1921,

kterým se mění některá ustanovení zákonů o soudní příslušnosti a soudním řízení v občanských věcech a o projednání pozůstalostí.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

#### Článek I.

Ustanovení článků III. a VIII., č. 1., zákona ze dne 1. srpna 1895, č. 110 ř. z., jímž uvádí se zákon o vykonávání soudní moci a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních (jurisdikční norma), čl. VI., č. 2., zákona ze dne 1. srpna 1895, č. 112 ř. z., v příčině zavedení zákona o soudním řízení v občanských právních rozepřích (civilního řádu soudního) a min. výnos ze 14. května 1854, č. 8346, pak §§ 328, odst. 3., 445, 449, 493, odst. 2., první a druhá věta, zákona ze dne 1. srpna 1895, č. 113 ř. z., o soudním řízení v občanských rozepřích právních (civilní řád soudní), a §§ 229, odst. 1. a 2., 290, odst. 1., č. 1., a odst. 2., 332, 597, 598 a 600, odst. 1., zák. čl. I. z r. 1911 o civilním řádu soudním, konečně čís. nař. ze dne 19. července 1916, č. 223 a 224 ř. z., pozbývají platnosti.

#### Článek II.

Zákon ze dne 1. srpna 1895, č. 111 ř. z., o vykonávání moci soudní a o příslušnosti soudů v občanských věcech právních (jurisdikční norma), se mění takto:

1. § 7a ve znění čl. IV., č. 2., nov. ze dne 1. června 1914, č. 118 ř. z., zní:

„Právní rozepře o právech majetkových, jež náležejí před sborové soudy první stolice (§§ 50, odst. 1., 51, č. 1. až 3., j. n. zákon o ručení železnic z 5. března 1869, č. 27 ř. z., a z 12. července 1902, č. 147 ř. z.), projednává a rozhoduje člen těchto soudů, určený k tomu předsedou soudu, jako samosoudce podle ustanovení o řízení před sborovými soudy první stolice, když předmět sporu na penězích nebo peněžité hodnotě (§§ 54 až 60 j. n.) nečiní více než 10.000 K anebo až do počátku ústního jednání se omezí na tuto anebo nižší částku.

Rozšíří-li se žalobní požadavek nad 10.000 K po zahájení ústního jednání (§ 235 c. ř. s.), projedná a rozhodne spor samosoudce.“

2. § 49, č. 1., zní: „1. Rozepře o majetková práva, čítaje v to i spory vzniklé v řízení rozkazním, když hodnota sporného předmětu není vyšší než 5000 Kč a nejde o spor, k jehož projednání jest výlučně příslušný sborový soud první stolice.“

3. § 51, odst. 1., zní: „Před samostatné obchodní soudy neb obchodní senáty sborových soudů první stolice (samosoudce podle § 7a) náleží, je-li hodnota sporného předmětu vyšší než 5000 Kč...“

4. § 52, odst. 1., zní: „V místech, kde jest samostatný obchodní soud, náleží rozepře z jednání a poměrů naznačených v § 51, č. 1. a 2., pokud není hodnota předmětu sporu vyšší než 5000 Kč, před okresní soudy pro věci obchodní.“

5. V § 60, odst. 3., má státi místo: „2500 K“ „10.000 K“.

6. § 69 zní: „Příslušníci státu československého, kteří se zdržují ve stálém úředním postavení jako státní zaměstnanci mimo území státu, podrží obecný soud, který tu měli naposledy. Není-li takového soudu anebo nedá-li se zjistiti, jest soud v Praze, v jehož obvodu jest ministerstvo věcí zahraničních, jejich obecným soudem, mají-li domovské právo v území, kde platí tento zákon.“

7. § 100 zní: „Žaloby proti příslušníkům státu československého o soudní rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné a jiné žaloby z poměru manželského nebo z poměru rodičů k dětem, které nejsou pouze majetkovými, mohou býti podány, není-li pro ně založen v tomto státu ani obecný, ani zvláštní soud, buď u obecného soudu žalobcova v tomto státě, anebo není-li ho, u zemského soudu v Praze, mají-li strany nebo žalovaný domovské právo v některé obci, kde platí tento zákon o soudní příslušnosti.“

To platí též o žalobách proti manželu nebo otci, který byl příslušníkem Československé republiky v době, kdy sňatek uzavřel, ale později státního občanství československého se zřekl anebo pozbyl, jakož i o žádostech za rozluky podle zákona ze dne 22. května 1919, č. 320 Sb. z. a n. (§§ 13, 15, 17, 20 a 24), zdržuje-li se žalobce neb žadatel trvale v Československé republice.“

### Článek III.

1. Úvod a §§ 1 a 2 článku XXVIII. zákona ze dne 1. srpna 1895, č. 112 ř. z., ve příčině zavedení zákona o soudním řízení v občanských právních rozepích (ve znění čl. V. novely ze dne 1. června 1914, č. 118 ř. z.) znějí:

„§§ 16, 20 a pátý odstavec § 19 zákona ze dne 27. dubna 1873, č. 67 ř. z., o upomínacím řízení, se zrušují, §§ 1, 2, 6, 7, 8, 13 a 14 téhož zákona budou zníti:

§ 1. Podmínečným platebním rozkazem může býti na návrh věřitelův uloženo osobnímu dlužníku, aby splnil peněžitou pohledávku nebo pohledávku v jiných zastupitelných věcech, pokud žádaná částka nebo hodnota vymáhané věci bez úrokův a vedlejších závazků není větší než 5000 Kč.

Pohledávky, kterým se vůbec nebo na ten čas nemůže u soudu zjednávatí platnosti, jakož i směnečné pohledávky nemohou vymáhány býti upomínacím řízením.

§ 2. Vydati podmíněčný platební rozkaz jsou příslušny okresní soudy obecné i obchodní.

Místní příslušnost řídí se ustanoveními jurisdikční normy o místní příslušnosti ve sporných věcech.“

2. Ustanovení sazební položky 6. C. čís. nař. ze dne 15. září 1915, č. 279 ř. z., doplňuje se tak, že platební rozkazy v řízení upomínacím podrobeny jsou při hodnotě předmětu sporu

|                       |               |
|-----------------------|---------------|
| přes 1000 K do 1500 K | poplatku 15 K |
| „ 1500 „ „ 2000 „     | 20 „          |
| „ 2000 „ „ 2500 „     | 25 „          |
| „ 2500 „ „ 3000 „     | 30 „          |
| „ 3000 „ „ 3500 „     | 35 „          |
| „ 3500 „ „ 4000 „     | 40 „          |
| „ 4000 „ „ 4500 „     | 45 „          |
| „ 4500 „ „ 5000 „     | 50 „          |

3. Článek XXIX. zákona z 1. srpna 1895, č. 112 ř. z., zní:

„Tuzemskem ve smyslu civilního soudního řádu jest území Československé republiky, ve kterém platí tento zákon; za cizince však považují se pouze osoby, které nemají československé státní příslušnosti.“

### Článek IV.

Zákon ze dne 1. srpna 1895, č. 113 ř. z., o soudním řízení v občanských právních rozepích (civilní řád soudní), se takto mění:

1. § 29 v odst. 1. zní: „Pokud není nařízeno zastoupení advokátem a hodnota sporného předmětu není vyšší 2000 Kč, může býti zmocněncem každá svéprávná osoba. V rozepích o předměti, jehož hodnota jest vyšší než 2000 Kč, mohou býti v místech, kde sídlí alespoň dva advokáti, ustanoveni za zmocněnce toliko advokáti.“

2. § 64, č. 3., zní: „pokud ve sporech jest zákonem předepsáno zastoupení advokáty, jakož i ve sporech v hodnotě vyšší než 2000 K, v místech, kde sídlí alespoň dva advokáti, právo žádati, aby k prozatímně bezplatnému hájení jejich práv zřízen byl advokát.“

3. a) v § 417 zní č. 4. odstavce 1.: „rozhodovací důvody, ve kterých také stručně se vyličí sporný děj.“

b) č. 5 § 417 se zrušuje.

c) Odstavec 2. § 417 zní:

„Rozhodovací důvody buďtež zevně odděleny od rozsudečného výroku. V nich vyličí se především stručně, jak se má věc podle přednesu stran,

při čemž se uvedou věcné návrhy stranami učiněné, pak se udá, které skutečnosti stranami tvrzené má soud za zjištěné, kterými průvody a z jakých důvodů. Odporují-li si některé důkazy, třeba vysvětliti, proč nabyl soud podle některých z nich přesvědčení o pravdivosti toho kterého tvrzení stran. K tomu se konečně připojí, podle kterých zákonných ustanovení se věc posuzuje a výrok činí. Opisovati skutkové přednesy ze spisů a zápisů o jednání není přípustno; rovněž tak výsledky provedených důkazů. Odmítl-li soud dodatečné přednesy stran nebo dodatečně nabídnuté důkazy podle §§ 179, 275, odst. 2., a 278. odst. 2., aneb odmítl-li nabídnutý důkaz proto, že nebyla listina předložena včas, svědek přesně udán anebo že uplynula marně lhůta ku provedení důkazu, vytkne to soud v důvodech uveď obsah odmítnutého přednesu nebo nabídnutý důkaz.

Rozsudky pro zmeškání, zřeknutí se neb uznání mohou býti sepsány zkráceně a možno k tomu použití stejnopisu žaloby nebo záhlaví. Podrobnosti ustanovuje nařízení.

#### Článek V.

1. Obhájce svazku manželského v řízení o rozluku nebo neplatnost manželství (§ 97 obč. z., dvorní dekret z 23. srpna 1819, č. 1595 sb. z. s., a nařízení ministerstva spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z.) nebudiž ustanoven.

2. Ustanovení o povinných třech pokusech o smír ve sporech o nedobrovolný rozvod se zrušují (§§ 107 a 132 obč. zák., dvorní dekret z 23. srpna 1819, č. 1595 sb. z. s., a nařízení ministerstva spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z.).

#### Článek VI.

§ 114 konkursního řádu (cis. nař. ze dne 10. prosince 1914, č. 337 ř. z.) zní: „Právní rozepře, které mají býti provedeny u konkursního soudu, rozhoduje samosoudce podle předpisů pro řízení před okresními soudy platných (§§ 431 až 453 c. ř. s.), nečiní-li částka nebo hodnota sporného předmětu více než 5000 Kč. Ostatně zůstává § 7 a) j. n. nedotčen.“

#### Článek VII.

1. V platnosti zůstávají vyšší částky rozhodné pro posouzení příslušnosti soudů okresních a sborových, které byly ustanoveny nařízením č. 4050/1917 J. M., jakož i ostatní v něm uvedené zvýšené obnosy, pokud změněny byly tyto předpisy zák. čl. I. z r. 1911 (uherského civilního soudního řádu):

a) v §§ 1, 5, 525 a 691 zvýšena částka „2500 K“ na „5000 K“;

b) v §§ 94, 509 a 545 zvýšena částka „1000 K“ na „2000 K“;

c) v § 415 zvýšena částka „200 K“ na „400 K“;

d) v §§ 476 a 458 obnos „50 K“ zvýšen na „100 K“;

e) v § 513 obnos „100 K“ zvýšen na „200 K“;

f) v § 691 obnos „500 K“ zvýšen na „1000 K“.

2. Zák. čl. I. z roku 1911 (civ. řád soudní) se mění v těchto ustanoveních:

a) V §§ 4, 52, 55, 96, 644, 699 nahraditi jest slova „královská kurie“ slovy „nejvyšší soud“, v §§ 644, 699 „korunní zástupce“ slovy „generální prokurátor“.

b) § 20 zní:

„Příslušníci státu československého, kteří se zdržují ve stálém úředním postavení jako státní zaměstnanci mimo území státu, podrží obecný soud, který tu měli naposledy. Není-li soudu takového anebo nedá-li se zjistiti, pokládá se za to, jako by bydleli v Bratislavě, pokud mají domovské právo v území, kde platí tento zákon.“

c) K § 55 připojí se jako další odstavce:

„Spory o majetková práva, jež náležejí před sborové soudy první stolice (§ 2, odst. 1., a zák. čl. XVIII. z roku 1874 o ručení za usmrcení a poškození způsobené drahami, § 7) podle hodnoty, projednává a rozhoduje člen těchto soudů, určený k tomu předsedou soudu, jako samosoudce podle ustanovení o řízení před sborovými soudy první stolice, když předmět sporu na penězích nebo peněžité hodnotě (§§ 5 až 8) není vyšší 10.000 Kč aneb až do počátku ústního jednání se omezí na tuto nebo nižší částku.“

Rozšíří-li se žalobní požadavek po zahájení ústního jednání (§§ 178, 188) nad 10.000 Kč, projedná a rozhodne spor samosoudce.

O odvoláních proti rozsudkům vynesným v takovýchto sporech rozhoduje soudná tabule v senátech tří soudců, z nichž jeden předsedá.

V takovýchto sporech zahájení sporu podle IV. hlavy třetího článku tohoto zákona projednává a rozhoduje při sedí člen soudu, určený k tomu předsedou soudu, jako samosoudce, podle ustanovení o řízení před sborovými soudy první stolice.“

d) § 509 doplňuje se odstavci 3. a 4.:

„Potvrdí-li odvolací soud rozsudek a není-li sporný předmět, o němž rozhodoval, výhradně v penězích, vysloví v rozsudku, jakou má hodnotu. Stanoví ji podle obdoby §§ 5 až 8, je-li třeba, vyslechnuv o tom v odvolacím jednání strany. Penízem, který se nabídl žalobce přijmouti místo požadované věci nebo který udal jako hodnotu sporného předmětu, není soud vázán.

Určení hodnoty odvolacím soudem nelze odporovati opravným prostředkem; pro vyšetření poplatků jest bezvýznamno.“

e) § 521, odst. 1., zní:

„Není-li hodnota sporného předmětu, o němž rozhodoval odvolací soud, vyšší než 1000 Kč, není z potvrzujícího rozsudku odvolacího soudu přípustno dovolání. Přípustným však jest, když byl rozsudek první stolice, potvrzený odvolacím soudem, vydán po usnesení odvolacího soudu, je-li muž nemohlo býti odporováno, a jímž dřívější rozsudek byl zrušen a sporná věc vrácena soudu první stolice se závazným právním posudkem (§§ 506, 518). Dále není přípustno dovolání z rozsudku sborového soudu jako odvolacího, když hodnota předmětu ve sporech uvedených v § 758, č. 3. a 5., nečiní více než 200 K.“

f) § 639 zní:

„Jsou-li obě strany aneb jedna z nich českoslovenští příslušníci, zakládá příslušnost soudu pro spory o prohlášení manželství za neplatné, o odporu manželství a o jeho rozluky, jakož i o rozvod od stolu a lože poslední společné bydliště manželů.

Nebylo-li poslední společné bydliště manželů v obvodě Československé republiky, dlužno podati žalobu u obecného soudu žalovaného, anebo není-li ho v tuzemsku, u obecného soudu žalobcova, aneb není-li ani toho, u sborového soudu první stolice v Bratislavě, mají-li strany nebo žalovaný domovské právo v některé obci, kde platí tento zákon.

Této příslušnosti soudní nepozbývá se tím, že pobude jeden z manželů státního občanství Československé republiky nebo domovského práva v ní potom, kdy povstaly skutečnosti, jež jsou důvodem rozvodu nebo rozluky, nebo před tím.

Příslušnost soudu v tomto paragrafu ustanovená jest výlučná.“

g) § 640 zní: „Příslušnice československého státu, která má domovské právo v území, kde platí tento zákon, může žalovati o neplatnost manželství nebo jemu odporovati u zdejšího

soudu, v jehož obvodu bydlela naposledy před uzavřením sňatku, když v něj vešla s mužem, který není příslušníkem tohoto státu nebo nemá v něm domovského práva, a když, provdávši se, nenásledovala svého manžela mimo území Československé republiky. Nemá-li žena takového bydliště v obvodu, kde zákon tento platí, jest příslušným soud v Bratislavě.“

h) §§ 645, 646, 647, 654 a druhý odstavec § 651 se zrušují. První věta § 655 zní: „Předseda jmenuje soudce, aby připravil ústní líčení.“

i) § 789, odst. 1., zní:

„Tuzemskem ve smyslu tohoto zákona jest území Československé republiky, ve kterém platí tento zákon; za cizince však považují se pouze osoby, které nemají československé státní příslušnosti.“

3. V manželských sporech nebudiž ustanoven obháje svazku manželského.

## Článek VIII.

V exekuci na svršky, pohledávky nebo práva může býti exekučním soudcem svěřen rozvrh dražebního výtěžku, vybrané pohledávky nebo jiného výtěžku výkonnému nebo řídícímu úředníku nebo úředníku soudní kanceláře, obstarávajícímu exekuci (exekuční a doručné) oddělení, nebo konceptnímu pomocníku, zejména, je-li rozvrh jednoduchý a nelze-li očekávat, že bude vyžadovati řešení právních otázek. V usnesení se vyznačí, že byl rozvrh proveden soudní kanceláří z rozkazu exekučního soudce.

V případě takovém mohou účastníci proti rozvrhovému usnesení podati do osmi dnů prozatím jen rozklad na exekučního soudce písemně nebo ústně do protokolu. Teprve do rozhodnutí soudce exekučního jest přípustna stížnost.

## Článek IX.

§§ 28 a 29 nesp. pat. z 9. srpna 1854, č. 208 ř. z., znějí:

„Provéstí pozůstalostní řízení přísluší notářům jako soudním komisařům. Soud dodá za tím účelem všechny úmrtní zápisy, podle nichž tu zůstalo jmění, notáři. Soudu jest však vyhrazeno kromě úkonů, v § 27 jmenovaných, vyslechnouti svědky poslední vůle, uschovati prvopis její, pokud není jinak ustanoveno (§ 111 not. ř.), schváliti projednání, a pokud se týče zřízení pozůstalosti, rozhodnouti podle potřeby o odporujících si dědických přihláškách a vydati odevzdací listinu. Kde jinak v zákonných ustanoveních se jedná o soudy jako úřady, jenž projednává pozůstalost

nebo provádí jednotlivé úkony tohoto řízení, rozumně se tu notář jako soudní komisař. Jemu náleží zejména sepsovatí úmrtní zápisy, zapečetiti pozůstalost, prohlásiti poslední vůli, sepsati a odhadnouti jmění, přijmouti dědické přihlášky, připravit pozůstalostní výkazy a návrh odevzdání.

Dědicové mohou však nejpозději do 14 dnů po tom, kdy se jim dostalo vyrozumění o úmrtí neb obsílky ku projednání, oznámiti notáři, písemně neb ústně, že si sami pozůstalost projednají. V tom případě vrátí notář spisy soudu. Nepodají-li pak soudu do 4 neděl od oznámení nebo ve lhůtě, kterou soud ze závažných důvodů prodloužil, písemně projednání pozůstalosti a předepsané výkazy, nebo nevyhovují-li tyto spisy, přikáže soud projednání notáři.

Není-li hrubá hodnota pozůstalosti vyšší nežli 2000 Kč, je notář povinen projednati ji bezplatně, kromě náhrady hotových vydání. Jinak určí a vyběře poplatky soud.

Soud může se ze závažných důvodů usnésti, že pozůstalost sám projedná nebo převezme projednání těch, které již odevzdal notáři. Usnesení o tom budiž doručeno notáři a všem dědicům; proti němu přísluší notáři a dědicům opravný prostředek podle §§ 9 a násl. císařského patentu ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z., s účinkem odkládacím.

#### Článek X.

O sporech zahájených v den, kdy tento zákon nabude účinnosti, platí:

1. Spory o hodnotu mezi 1000 K a 5000 K zahájené u sborového soudu buďtež postoupeny příslušnému okresnímu soudu, nebylo-li v nich konáno dosud ústní jednání, jinak je dojedná a rozhodne dosud příslušný sborový soud.

2. Spory vyšší hodnoty až do 10.000 K budou projednány u sborových soudů samosoudcem. Byl-li samosoudce členem senátu, před kterým se konalo ústní jednání, není třeba znovu provéstí ústní jednání pro změnu v osobě soudcově.

3. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi platí o sporech hodnoty od 5000 K do 10.000 K ustanovení pod č. 2.

#### Článek XI.

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení.

Ustanovení, jimiž se mění dosavadní předpisy o příslušnosti sborových a okresních soudů a samosoudců u soudů sborových, pozbývají platnosti dne 30. června 1923, kterýmž dnem nabývají opět účinnosti dotyčná ustanovení tímto zákonem změněná.

Spory, v nichž byl v den, kdy tento zákon pozbude účinnosti, již ustanoven rok, budou projednány a rozhodnuty soudem (samosoudcem) příslušným podle tohoto zákona.

Zákon tento provede ministr spravedlnosti.

T. G. Masaryk v. r.

Černý v. r.

Dr. Popelka v. r.

## 162.

### **Nařízení vlády republiky Československé ze dne 14. dubna 1921,**

**jímž se doplňují, případně mění některá ustanovení nařízení vlády ze dne 7. května 1920, č. 355 Sb. z. a n., o prozatímní úpravě poměrů průmyslu lihovarského a hospodaření lihem.**

Na základě zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 337 Sb. z. a n., nařizuje se toto:

#### Článek I.

Ustanovení §§ 8, 9 a 10 nařízení vlády ze dne 7. května 1920, č. 355 Sb. z. a n., doplňují, případně mění se takto:

§ 8, odstavec první až čtvrtý, zní:

Plná schůze Československé komise lihové skládá se:

- a) z 8 zástupců hospodářských lihovarů,
- b) ze 4 zástupců průmyslových lihovarů a rafinerií,
- c) z 1 zástupce ústředních pálenic na Slovensku,
- d) z 8 zástupců spotřebitelů,
- e) z 1 zástupce velkoobchodu lihem,
- f) z 1 zástupce průmyslu líkérnického,
- g) z 1 zástupce octárenského průmyslu a
- h) ze 4 zástupců vlády, jež po jednom jmenují ministerstvo financí, obchodu, zemědělství a pro zásobování lidu.

Zástupce pod a)–g) uvedené jmenuje ministr financí v dohodě s ministry obchodu, zásobování a zemědělství.